

5. MÂİDE SÛRESİ

Adını, Hz. İsa'nın gökten bir sofra indirmesi için Allah'a duâ ettiğini anlatan 112 ve 114. ayetlerde geçen ve 'sofra' anlamına gelen 'mâide' kelimesinden almıştır. Peygambere gönderilen en son sûrelerdendir. 120 ayettir.

Rahman ve Rahim olan Allah'ın Adıyla!

Beni yoktan var edip üstün yeteneklerle donatan ve kulluk göreviyle yeryüzüne gönderen sonsuz şefkat ve merhamet sahibi yüce Rabb'imın adıyla, O'nun verdiği güç ve yetkiye dayanarak ve yalnızca O'nun adına okuyor, söylüyorum:

I. Ey iman edenler! Gerek Allah ile, gerek insanlarla ve gerekse bizzat kendinizle yapmış olduğunuz bütün **antlaşmaları titizlikle yerine getirin!**

İşte, Rabb'inize karşı yerine getirmeniz gereken bazı yükümlülükler:

Aşağıdaki üçüncü ayett e **size bildirilecek olanlar h a r i ç**, etobur olmayan **bütün hayvanların** eti **size helâl kılınmıştır; ancak hac veya umre için ihramda bulunduğunuz s ü r e c e**, k a r a d a **avlanmanıza izin verilmemiştir.**

Sizi hem bu dünyada, hem de âhirette kurtuluşa ulaştıracak olan bu kurallara, —bazen hoşunuza gitmese bile— uymalı, haram ve helâlleri belirleme yetkisinin yalnızca Allah’a ait olduğunu bilmelisiniz. Çünkü **Allah**, insanların arzu ve heveslerine göre değil, sonsuz ilim ve hikmetine uygun olarak, **dilediği şekilde hüküm verir:**

2. Ey iman edenler!

1. Allah’ın şiarlarına, yani O’na itaati temsil eden mescit, ezan, Mushaf, başörtüsü ve benzeri kutsal işâret ve sembollere karşı saygısızca davranmayın!

2. Savaşmanın yasak edildiği (2. Bakara: 194)

kutsal **aylara** tam olarak riayet edin!

3. Hac amacıyla Mekke'ye giden hacıların, Kâbe'de kurban etmek üzere yanlarında getirdikleri **kurbanlıklara** saygısızlık etmeyin! Meselâ, onların hac kabilelerine saldırmaya, kurbanlık hayvanlarını ellerinden almaya kalkmayın.

4. Ayrıca, hac ve umre dışında, Allah'a adandıklarının bir belirtisi olarak boyunlarına işâretler takılarak **süslenen kurbanlıklara** da aynı şekilde saygılı davranın!

5. Bir de, hem ticâret yaparak **Rab'lerinin lütfedeceği nîmetleri** elde etmek **ve** hem de hac ibâdetini yerine getirerek O'nun **rızasını kazanmak amacıyla Kutsal Kâbe'ye gelen hacılara karşı** —bunlar, bir zamanlar sizi hacdan alıkoymuş düşmanlarınız bile olsalar— **saygısızlık etmeyin!** Onların huzur ve güven içinde topraklarınızdan geçmelerine izin verin. Çünkü sizler, yeryüzü nd e sulh ve adâleti sağlamakla yükümlüsünüz.

Kabe'yi ziyaret amacıyla ihrama girerseniz —deniz avı hariç— avlanmayın. Fakat hac ibâdetlerini bitirip **ihramdan çıktığınız zaman**, Mekke'deki yasak bölge dışında ve hayvanların etinden, derisinden vs. faydalanmak veya zararından korunmak amacıyla **avlanabilirsiniz**. Fakat sırf zevk için avlanmak doğru değildir.

Bir zamanlar **Kâbe'yi ziyaret etmenize engel oldukları için bu insanlara karşı duyduğunuz öfke, sizi asla adâletsizliğe sevk etmesin!** Geçmişten kaynaklanan intikam duygularıyla onlara saldırmaya, eziyet etmeye kalkmayın! İlâhî dâvet onlara açık ve net olarak ulaşınca kadar da, Kâbe'yi haccetmelerine engel olmayın.

Ayrıca, yeryüzünde zulüm ve haksızlığı ortadan kaldırmak ve İslâm'ın ortaya koyduğu iman ve hayat sistemini egemen kılmak için birleşin: Ahlâkî değerleri yeniden yücelterek **iyilikleri yaygınlaştırma ve zulme karşı tek yumruk olarak kötülükleri engelleme konusunda**

birbirinizle yardımlaşın; günah işlemek ve düşmanlıkları körüklemek amacıyla yardımlaşmayın! Allah yolunda mücâdeleyi terk ettiğiniz takdirde, meydan kötülere kalır ve zulüm, sistemleşerek insanlığın başına bir kâbus gibi çöker.

O hâlde, **Allah'tan** gelen ilkeler doğrultusunda hayata yön vererek kötülüğün her çeşidinden titizlikle **sakının!** Şunu hiç unutmayın ki, **Allah'ın cezalandırması çok çetindir!**

Eti yenilmesi haram kılınan hayvanlara gelince:

3. Boğazlanmadan ölmüş olan leş, akan, akıtılmış kan, domuzun eti yağı, kemiği vb. herşeyini ve Allah'tan başkası adına kesilenler, size haram kılınmıştır.

Herhangi bir sebeple nefesi tıkanıp **boğularak**, ok, mızrak, kurşun, saçma ve benzeri av aletleri ile değil de; odun, kaya ve benzeri bir şeyle **vurularak**, yüksek bir yerden veya uçurumdan **düşerek**, başka bir hayvan tarafından ezilerek

veya **boynuzlanarak** ve av için eğitilmemiş aslan, kaplan, kurt, köpek, kartal gibi **yırtıcı bir hayvan tarafından parçalanarak öldürülen hayvanlar** da leş kapsamına girer. **Ancak** onlardan, canları çıkmadan yetişip besmele çekerek **boğazladıklarınız hariç**. Onların etini yiyebilirsiniz.

Ayrıca, eti yenen cinsten olsa ve kesilirken Allah'ın adı anılsa bile, **putların önünde kesilen hayvanların** etlerini yemeniz ve bu tarz bir kesim yapmanız da haramdır.

Bir de, fal oklarıyla kismet aramanız size haram kılınmıştır. Ancak, eşit derecede meşrû iki şey bulunup da, aralarında hiçbir aklî seçim yapma imkânı olmadığı zaman kura çekmek helâldir.

İşte, bütün **bu haram kılınanlar**, kişiyi ve toplumu doğru yoldan saptıran zararlı ve **kötü işlerdir**.

O hâlde, asıl savaşmanız gereken şey, din adına —veya dinsizlik adına— uydurulan hurâfeler

olacaktır. Zira:

Bugün kâfirler, dininiz i yok edip sizi yeniden küfre çevirmekten ümitlerini tamamen kesmişlerdir. Öyleyse, onla rdan korkup da hak uğrunda mücâdeleyi bırakmayın, fakat Benden gelecek azaptan ve Benim sevgimi kaybetmekten korkun!

Bugün, kıyâmete kadar hiçbir değişim ve düzeltmeye ihtiyaç bırakmayacak mükemmel bir inanç sistemi ortaya koyarak ve bütün çağlara, kültürlere ve toplumlara uyarlanabilecek temel prensipler belirleyerek **dininizi kemale erdirdim; böylece size vaad ettiğim nîmetimi tamamladım ve size din olarak**, bir tek Allah’a kulluk etme esasına dayanan ve bütün Peygamberlerin insanlığa getirdikleri inanç sistemini, **İslâm’ı seçip beğendim.**

O hâlde, bu ilâhî kanunlara sımsıkı sarılacak ve size yasaklanan her şeyden uzak duracaksınız!
Ancak;

Her kim, bir hastalık, zorlanma veya ciddî bir açlıktan dolayı çaresiz kalır ve günaha istekle yönelmeksizin bunlardan yemeye mecbur olursa, —zaruret miktarını aşmamak ve başkasının hayatını tehlikeye düşürmemek şartıyla— Allah onu cezalandırmayacaktır. Çünkü Allah çok bağışlayıcı, çok merhametlidir.

Buraya kadar, haram olanlar sayıldı. Şimdi de:

4. Ey Peygamber! Müminler sana, kendilerine neyin helâl kılındığını soruyorlar. De ki: “Faydalı, temiz ve güzel olan her şey size helâl kılınmıştır.”

Allah’ın size bahşettiği bilgi ve yetenek sayesinde eğitip yetiştirdiğiniz av köpeği, tazi, atmaca ve benzeri av hayvanlarının sizin için yakaladığı helâl cinsten hayvanların etinden de yiyebilirsiniz. Yeter ki, onları avın üzerine salarken “Bismillah!” diyerek **Allah’ın adını anın.** Ava başlarken çektiğiniz besmele de bunun için yeterlidir. Gönderdiğiniz hayvan, avı öldürmüş

bile olsa, bu av leş sayılmaz, helâldir. Av henüz canlıysa, onu besmele çekerek boğazlamalısınız. Bütün bunları yaparken, **Allah'tan** gelen emirleri uygulamakta son derece dikkatli davranın ve O'na karşı gelmekten titizlikle **sakının!** Unutmayın ki **Allah**, yeri ve zamanı geldiğinde **hesabı çabuk görendir.**

5. Evet! Bugün, temiz ve **güzel olan her şey size helâl kılınmıştır.** Daha önce **kendilerine Kitap verilmiş olan** Yahudi ve Hristiyanların **yiyecekleri de size helâldir.** Onların, Allah'ın adını anarak kesmiş oldukları eti helâl olan hayvanlardan ve ürettikleri bütün temiz ve helâl yiyeceklerden yiyebilirsiniz. **Aynı şekilde, sizin yiyecekleriniz de onlara** ve diğer bütün insanlara **helâldir.**

Ayrıca, gerek Müslümanlardan, gerekse sizden önce Kitap verilen Hristiyan ve Yahudilerden Allah'ın varlığına ve birliğe inanan, ahlâklı, terbiyeli ve namuslu kadınlar da, —iffetinizi korumanız; yani onlarla evlilik dışı

ilişkilere tevessül etmemeniz ve metres hayatı yaşamamanız şartıyla— evlilik bedeli olan **mehirlerini verdiğiniz takdirde** onlarla evlenmeniz size helâldir. Fakat Müslüman bir kadın, Yahudi veya Hristiyan bir erkekle evlenmemelidir.

Bu ayetlerin ortaya koyduğu prensiplere uymak, sizin imanınızın bir gereğidir. Unutmayın ki:

Her kim Allah'ın hükümlerini reddederek **iman** edilmesi gereken ilke ve kuralları **inkâr** ederse, **bütün yaptıkları iyilikler boşa gidecek** ve âhirette de o, kesinlikle **hüsrana uğrayacaktır!**

İmanın en temel prensibi namaz, namazın ön şartı da abdesttir:

6. Ey iman edenler! Namaz kılmak istediğiniz zaman, eğer abdestli değilseniz, ellerinizi, **yüzünüzü ve dirseklere kadar kollarınızı yıkayın,** sonra **başınızı** ıslak elle sıvazlayarak **meshedin ve bileklere kadar**

ayaklarınızı yıkayın. Fakat abdestli iken ayağınıza mest giymişseniz, abdest alırken, onları meshetmeniz de ayak yıkama yerine geçer.

Eğer cinsel ilişki veya şehvetle meni boşalması sebebiyle boy abdesti gerektiren bir durumda, yani **cünüp iseniz**, namaz kılmak, Kur'an okumak, Kâbe'yi tavaf etmek veya mescide girmek için tepeden tırnağa yıkanıp guslederek **tamamen temizlenmelisiniz**. Ayrıca, kadınlar da, bu ibadetleri yerine getirmek için hayızdan sonra temizlenip boy abdesti almalıdırlar.

Ama eğer hasta veya yolculuk hâlinde iken abdest almanız veya gusletmeniz gerektiği hâlde, buna imkân bulamamış **iseniz**, **yâhut** hasta veya yolcu değilken **tuvalet ihtiyacınızı gidermiş veya bir kadınla aşırı derecede şehvet uyandıracak şekilde temasta bulunmuş olurd a** , abdest alacak veya yıkanacak **su bulamazsanız**, ya da bulduğunuz suyu kullanmanıza bir engel varsa, o zaman şöyle teyemmüm alın; **temiz bir toprak** veya taş,

kireç, kum ve benzeri toprak cinsinden bir madde **bulun ve** ellerinizi ona hafifçe sürüp çırpıttıktan sonra, **onu yüzünüze ve** ellerinize, **kollarınıza sürün.** Bu da abdest veya gusül yani boy abdesti yerine geçer.

Bütün bunları bir zorluk, bir meşakkat sanmayın:

Allah, bu emirleri vermekle **sizi sıkıntıya sokmak istemez; ancak sizi** maddî ve mânevî kirlerden arındırıp **tertemiz kılmak ve size** vermiş olduğu iman, sağlık, güzellik gibi **nîmetlerini tamamlamak ister ki,** böylece **şükredesiniz.** Bunun için:

7. Allah'ın size bahşettiği bunc a **nîmetleri ve** İslâm'ı kabul ettiğiniz sırada **sizden almış olduğu sözü hatırlayın; h a n i** kelime-i şehâdet getirirken, **“İşittik ve itaat ettik!” diye Allah'a söz vermiştiniz. O hâlde, Allah'tan gelen ilkeler doğrultusunda yaşayarak kötülüklerden titizlikle sakının! Unutmayın; Allah, kalplerin içind e k i** bütün gizli niyet ve düşünceleri

bilmektedir.

Kötülüklerden sakınmak için uymanız gereken en önemli kural şudur:

8. Ey iman edenler! Allah için gerçeğe şahitlik ederek adâleti tam yerine getiren dosdoğru şahitler ve hâkimler olun; bir kişi veya topluma karşı duyduğunuz öfke, onlarla ilgili vereceğiniz kararlarda sizi adâletsizliğe sevk etmesin! Siz her zaman, herkese karşı âdil davranın! Çünkü Allah'ın sevgisini kazanmak, yani iyilik ve takvâyâ ulaşmak için en uygun olan davranış, düşmanlarınıza karşı bile olsa, adâletten zerre kadar ayrılmamaktır.

O hâlde, Allah'tan gelen ilkeler doğrultusunda hayata yön vererek, kötülüklerden titizlikle sakının! İyi bilin ki Allah, yaptığınız her şeyden haberdardır.

Adâletli davranmanız, başkalarından çok size fayda verecektir:

9. Allah, iman edip doğru ve yararlı işler yapanlara söz vermiştir: Onlar için bağışlanma ve muhteşem bir ödül vardır: Cennet!

10. Hakikati inkâr edip ayetlerimizi yalanlayanlara gelince; onlar da cehe nnem halkıdır ve sonsuza dek orada kalacaklardır!

Allah'ın müminlere vaadi, yalnızca âhirete yönelik de değildir:

11. Ey iman edenler! Allah'ın size bahşettiği şu nîmetini hatırlayın: Hani siz zayıf ve çaresiz durumdayken, düşmanlarınızdan bir grup size fenâlık etmek istemişti de, Allah sizi onların şerrinden korumuştı. Bu nîmetin devam etmesini istiyorsanız, Allah'tan gelen ilkeler doğrultusunda hayata yön vererek kötülüğün her çeşidinden titizlikle sakının! Ve inananlar, başkasına değil, yalnızca Allah'a güvensinler.

Bakın; Allah'a güvenen bir toplumun ne büyük lütuflara nâil olacağını, O'na tevekkül etmeyip

ahdini bozan bir toplumun da başına neler geleceğini görmek için, şu iki örneği dikkatle dinleyin:

12. Andolsun ki Allah, İsrail Oğulları arasından on iki önder seçmiş ve onlardan şöyle söz almıştı:

“Gerçek şu ki, Ben tüm kudret ve azametimle zâlimlerin karşısında, sizin yanınızdayım! Fakat bunun için yapmanız gereken şeyler var: Eğer namazı güzelce kılar, zekâtı verirsiniz; bütün elçilerime iman eder, görevlerinde onlara yardımcı olur ve mükâfâtını âhirette almak üzere malınızdan, canınızdan fedâkârlık ederek Allah’a güzel bir borç vererseniz, bireysel ve toplumsal hayatınızda her türlü zulmü, haksızlığı, kötülüğü yok ederek günahlarınızı silecek ve âhirette sizleri, içinden ırmaklar çağıldayan cennet bahçelerine yerleştireceğim!”

“Artık içinizden her kim, bütün

bunlardan sonra nankörce davranıp inkâr edecek olursa, kurtuluşa erme fırsatını yakalamışken, göz göre göre doğru yoldan sapmış demektir!”

13. Fakat İsrail Oğulları, ilâhî nîmeti ellerinin tersiyle iterek dâvâyı terk ettiler! **Biz de, sözlerinden döndükleri için onları rahmetimizden uzaklaştırarak lânetledik ve ilâhî yasalar gereğince, hakîkati idrâk etme yeteneklerini körelterek kalplerini katılaştırdık.** O kadar ki, onlar **kelimeleri yerinden oynatıp anlamlarını değiştirirler.** Ya nî Yahudi din adamları, Tevrat ayetlerini yorumlarken, sözleri asıl bağlamından kopararak kasten çarpıtırlar. Bu yüzdendir ki, Peygamberler tarafından **kendilerine sıkı sıkıya tembih edilen öğütlerden bir çoğunu unutmuşlardır!**

İçlerinden pek azı hariç, onların sürekli ihânet içerisinde olduklarını göreceksin. Ey şanlı Elçi! Bu gibi durumlarda onlarla en etkili ilişki yolu nedir, bilir misin:

Her Şeye rağmen **onları baĖıŖla**, kaba ve kırıcı olma. Onları rencide etmeden, tatlı dille, hikmetli sözlerle Rabb'inin yoluna çağırmaya devam et ve densizliklerine Ŗimdilik **sabret**. Sen d  im   iyilikten, g  zelliikten yana ol. **Hiç kuŖkusuz Allah, iyilik yapanları sever.**

14. Hz. İsa'nın tebliğ ettiği inanç sistemini deĖiŖtirip tanınmaz h  le getiren ve buna rağmen, **“ B i z İsa Mesih'in yolundan giden Hristiyanlarız!”** diyenlerden de buna benzer bir söz almıŖtık. **Ne var ki, onlar da kendilerine tembih edilen öğütlerden bir çoğunu göz ardı ettiler. Bu yüzden onları arasına, t   Kiy  met Gününe kadar sürecek bir kin ve d  Ŗmanlık soktuk.** Zaman zaman Müslümanları yok etme dürtüsüyle bir araya gelseler bile, çok geçmeden birbirlerine d  Ŗ  p par  alanacaklar. Ve sonunda:

Allah, yaptıkları her Ŗeyi onlara MahŖer günü haber verecektir.

O hâlde, Allah'ın azâbından korkun da, ilâhî kurtuluş reçetesine kulak verin:

15. Ey Tevrat'a ve İncil'e inand ığını iddia eden Kitap Ehli! İŖte size, elinizdek i Kitapta bulunan, fakat sizin yüzyıllardan beri halktan gizleyip durduğunuz bir çok hükümleri size açıkça bildiren, bir kısmını da gerekli görmediği için yüzünüze vurmayıp affeden Son El imiz Muhammed, nihâyet gelmiŖ bulunuyor!

Evet, **Allah'tan size aydınlatıcı bir nur ve apaçık bir Kitap olan Kur'an-ı Kerim gelmiŖ bulunuyor!**

16. Allah bu Kitap sayesinde, hoŖnutluėunu kazanmak isteyenleri barıŖ, esenlik ve kurtuluŖ yollarına ulaŖtıracak, inayeti ve izniyle onları inkâr ve cehâlet karanlıklardan kurtarıp aydınlığa çıkaracak ve dosdoğru cennete götüren bir yola iletecektir.

Îlâhî rehberlikten yüz çevirenler ise, cehâlet bataklığında bocalayıp duracaklar. İşte, bir insana —Peygamber bile olsa— gereğinden fazla sevgi besleyip onu aşırı yüceltmek, bakın dindar bir toplumu bile nasıl yoldan çıkarıyor:

17. “Allah, Meryem oğlu İsa Mesih’tir!” diyenler, hem Allah’ı, hem de kulu ve elçisi olan İsa’yı inkâr ederek **kesinlikle kâfir olmuşlardır!** Ey Müslüman! Bu şaşkınlara **de ki:**

“Şâyet Allah, Meryem oğlu İsa Mesih’i, annesini ve hattâ bütün yeryüzündekileri yok etmek isteseydi, kim O’na engel olabilirdi?”

Öyle ya; **göklerin, yerin ve o nlar arasında bulunan her şeyin hükümranlığı yalnızca Allah’a aittir; O dilediğini dilediği şekilde;** ister sizi yarattığı gibi bir ana babadan, ister İsa’da olduğu gibi babasız, isterse de Âdem gibi annesiz ve babasız **yaratır. Çünkü Allah, her şeye kadirdir.**

Fakat tövbe edip uslanacakları yerde, bakın neler söylüyorlar:

18. Yahudiler ve Hıristiyanlar, “Bizler Allah’ın oğulları ve sevgili kullarıyız, dolayısıyla her ne yaparsak yapalım, Son Elçiyi inkâr etsek bile, kesinlikle cennete gireceğiz!” diyorlar.

O n l a r a d e k i: “Öyleyse Allah, günahlarınızdan dolayı sizi niçin cezalandırıyor? Kutsal kitabınızın bildirdiğine göre nice belâlara, musîbetlere uğrayanlar sizler değil misiniz? Baba oğluna, sevgili sevgiliye böyle azap eder mi? **Hayır, siz de Allah’ın yarattığı** diğer insanlard a n hiç bir ayrıcalığı olmayan sıradan **insanlarsınız.**

Gerçek şu ki, Allah **dilediğini bağışlar, dilediğini cezalandırır.** Fakat O’nun dilemesi, mutlak adâlet ve hikmet ölçülerine gör edir. İlâhî lütfa nâil olmak isteyen ve bu yolda gereken çabayı harcayan her kuluna rahmet kapılarını sonuna

kadar açar. Zulüm ve haksızlığı tercih edenleri ise, kim olursa olsun cezalandırır. Unutmayın ki, **Göklerin, yerin ve ikisi arasında bulunan her şeyin mutlak hükümranlığı Allah'a aittir ve hepiniz dönüp dolaşıp, eninde sonunda O'nun huzuruna varacaksınız.**

19. Ey Tevrat'a ve İncil'e bağlı olduklarını iddia eden **Kitap Ehli! Hiçbir Peygamberin gönderilmediği** ve ilâhî vahyin bozulup unutulmaya yüz tuttuğu **uzun bir aradan sonra**, işte **size** hakîkati açık ve net olarak **bildiren Elçimiz Muhammed geldi ki**, yarın mahşer gününde hesaba çekilirken:

“Bize herhangi bir müjdecî veya uyarıcı gelmemişti, önceki kitaplar ise zaten bozulmuştu, bu yüzden hakîkati bilemezdik!” demeyesiniz. Artık böyle bir mâzeretiniz kalmadı. **İşte, size ilâhî nimetleri muştulayan bir müjdeleyici, hak ve hakikati tüm açıklığıyla ortaya koyan bir uyarıcı gelmiş bulunuyor!**

O hâlde, hakikatin sesine kulak vermeli ve şu anlamsız inâdı bırakarak Son Elçiye ve Kur'an'a iman etmelisiniz. Aksi hâlde, bir zamanlar sizi insanlığın önderleri yaparak yücelten Allah, inkârınızdan dolayı sizi zillet ve perişanlığa mahkûm edecektir. Zira **Allah, dilediği her şeyi yapmaya kadirdir.**

Bakın, geçmişte yaşananlar bu güne nasıl ışık tutuyor:

20. Hani bir zamanlar Mûsâ, halkına demişti ki:

“Ey halkım! Allah'ın size geçmişte lutfedip bahşettiği nîmetleri bir düşünün; hani aranızdan Peygamberler çıkarmış, sizi özellikle Yûsuf Peygamber zamanında yöneticiler, hükümdarlar yapmış ve dünyada başka hiç kimseye vermediği nîmetleri size vermişti. İşte, bugün yine bu nîmetlere sahip olabilirsiniz.”

21. “O hâlde, ey halkım; Allah'ın size vatan olmak üzere vaad ettiği Filistin diyarındaki şu

kutsal topraklara girin ve O'nun yardımıyla orayı fethedin! **Sakin arkanızı dönüp kaçmayın, yoksa dünyada da, âhirette de hüsrana uğrarsınız!”**

22. Ama onlar, “Ey Mûsâ!” demişle rdi, “Sen de biliyorsun ki, orada son derece zorba ve acımasız bir halk var! Onlar oradan çıkmadıkça, biz oraya asla girmeyeceğiz! Ne zaman onlar kendilikler i n d e n çıkıp giderlerse, ancak o zaman oraya gireriz!”

23. Bunun üzerine, Rablerinin azâbından korkan ve Allah’ın iman ve ilim nîmeti bahşettiği iki adam, Müslümanca ileri atılıp dediler ki:

“Arkadaşlar! İnkârcılar, ekon omik ve sosyal açıdan, silah ve sayı bakımından bizden güçlü görünseler de, unutmayın, Allah bizimle beraberdir. O hâlde, düşman üzerine yürüyün. Şehre kapıdan girin. Kapıyı tutun ve üzerlerine hücum edin, saldırın. Size düşen görev bu kadar.

Bunu yaptınız, **kapıdan girdiniz mi korkmayın.** Artık **kesinlikle siz galipsiniz. Eğer gerçekten inanmış iseniz, haydi, yalnızca Allah'ı vekil kabul edin** ve sadece ona güvenin, sözlerini dinleyin, dediğini yapın!"

24. Ama onlar, hâlâ direterek, "Ey Mûsâ, onlar orada bulundukları sürece, biz o şehre asla girmeyeceğiz fakat ille de istiyorsan, sen ve Rabb'in gidin ve onlarla kendiniz savaşın, biz burada oturup bekleyeceğiz!" dediler.

25. Bu küstahça davranış karşısında Mûsâ, üzüntü ve çaresizlik içinde "Ey Rabb'im, görüyorsun ki, benim kendimden ve kardeşimden başka hiç kimseye sözüm geçmiyor! O hâlde, şu isyankâr insanlarla yollarımızı ayır yâ Rab!" diye yalvardı.

26. Bunun üzerine Allah, "Öyleyse, kırk yıl boyunca o topraklara girmek onlara yasaklanmıştır; bu süre içinde çöllerde şaşkın

şaşkın dolaşıp duracaklar! Artık şu yoldan çıkmış toplum için kendini üzme ey Mûsâ!” buyurdu.

27. Ey Muhammed! Onlara, yani kibir ve azgınlıkları yüzünden Allah’ın Elçisini öldürmek için fırsat kollayan Yahudilere ve masum bir cana kıymayı göze alan bütün zâlimlere, **Âdem’in iki oğlu arasında geçen şu** ibret verici **öyküyü hak ile,** yani hak ve hakikati ortaya koymak üzere anlat: **Hani onlar,** Allah’a **birer kurban sunmuşlardı. Fakat birinin** kurbanı **kabul edilmiş, diğerininki ise geri çevrilmişti.** Zira Hâbil en değerli hayvanlarından birini kurban olarak sunarken, kardeşi Kâbil, çürük ve döküntü ürünleri vermeye kalkmıştı.

Bunun üzerine Kâbil, kıskançlık ve öfkeye kapılarak kardeşine, **“Seni mutlaka öldüreceğim!” dedi.** Hâbil şöyle **cevap verdi:** “Senin kurbanının kabul edilmeme sebebi ben değilim ki beni suçluyorsun. Asıl suçu kendinde aramalısın. Çünkü **Allah,** kalbi kötülükle dolu

olduğu hâlde, gösteriş amacıyla ibâdet edenlerin değil, **ancak** dürüst ve erdemlice bir hayat sürerek, çirkin davranışlardan uzak durmaya çalışan o **takvâ sahiplerinin** sunduğu kurbanı **kabul eder.”**

28. “Sen beni öldürmek için bana el kaldırırsan bile, ben kendimi savunmakla beraber, seni öldürmek amacıyla sana el kaldıracak değilim! Seni öldürmek değil, aksine diriltmek isterim. Çünkü ben, âlemlerin Rabb’i olan Allah’tan korkarım!”

29. “Bununla beraber, eğer beni öldürecek olursan, dileğim odur ki; hem benim günahlarımı, hem de kendi günahlarını yüklenesin de, cehennem halkından olası! İşte, zâlimlerin cezası budur! O hâlde kardeşim, gel bu zulümden vazgeç!”

30. Ama bütün bu uyarılara rağmen, Kâbil’in gözünü kör eden kıskançlık, ihtirâs ve bencillik duyguları, onu tahrik ederek kardeşini

öldürmeye sevk etti ve sonunda onu öldürdü. Böylece, dünya ve âhirette en büyük zarar ve hüsrana uğrayanlardan oldu!

31. İlkönce, cesedi ne yapacağını bilemedi. **Derken Allah, kardешinin cesedini nasıl gömeceğini ona göstermek üzere, toprağı eşeleyen bir karga gönd er d i .** Kâbil, hayvancağızın ölü bir kargayı toprağı gömdüğünü görünce, **“Vah, yazıklar olsun bana!” dedi, “Ben şu karga kadar olup kardeşimin cesedini gömemeyecek kadar âciz miyim?”** O anda ne kadar âciz, ne kadar zavallı bir durumda olduğunu anladı. **Derken,** kalbinde bir burukluk hissetti ve büyük bir **pişmanlık duydu.** Ama artık iş işten geçmişti.

32. Bunun için, İsrail Oğulları’n a ve dolayısıyla size **şöyle emrettik: “Her kim, bir cana kıymamış veya yeryüzünde yol kesme, eşkıyalık, ırza tecavüz ve benzeri fesat çıkarmamış bir insanı haksız yere öldürecek olursa, adeta bütün insanlığı öldürmüştür ve**

kim de cinayeti engelleyerek bir hayat kurtarır a , a d e t a bütün insanlığı kurtarmıştır.”

Ama İsrail Oğulları, öğüt ve uyarıları dinlemedi. **Elçilerimiz onlara**, hakîkati ortaya koyan nice mûcizeler ve **apaçık belgeler** getirmiş olmalarına rağmen, yine de içlerinden **birçokları, yeryüzünde cinâyetler işlemekten v e azgınlık etmekten bir türlü vazgeçemediler.**

Öğüt ve uyarılarla uslanmayan bu gibi azgınları, ancak cezalarla durdurabilirsiniz:

33. Allah’a ve dolayısıyla, Elçis i n e ve Müslümanlara karşı topyekun **savaş açanların ve terör, soygunculuk, yol ke sme, adam kaçırma, ırza tecavüz... gibi suçlar işleyerek yeryüzünde bozgunculuk çıkarmaya çalışanların cezası,** işledikleri suça göre; bunlar eğer sadece adam öldürmüş veya ırza tecavüz etmişlerse, en az acı çekecekleri şekilde **öldürölmek,** eğer hem adam

öldürmüş, hem de mala veya ırza tecavüz etmişlerse, ibret için halka teşhir edilmek üzere a s ı l a r a k **idam edilmek**, eğer adam öldürmemişler, sadece yol kesip mal almışlarsa **el ve ayaklarının çaprazlama kesilmesi**, eğer bunlardan hiçbirini yapmayıp, sadece terör havası estirerek insanları tehdit edip korkutmuşlarsa, hapse atılmak veya **sürgüne gönderilmekten başka bir şey olamaz**.

Bu, onlara bu dünyada peşinen verilen bir rezilliktir; öteki dünyada ise, onları çok daha büyük bir azap beklemektedir.

34. Ancak, siz onları ele geçirmeden önce pişmanlık duyup tövbe eden ve kendiliklerinden teslim olanlar bunun dışındadır. Bunlar, kul haklarıyla ilgili bir suç işlememişlerse, İslâm devletine karşı işledikleri suçlardan dolayı cezalandırılmazlar. **Bilin ki Allah, çok bağışlayıcı, çok merhametlidir.**

İşte hem bu suçların kökünü kazımak, hem de

dünya ve âhirette saâdete ulaşmak için:

35. Ey iman edenler! Allah'tan gelen ilkeler doğrultusunda hayatınıza yön vererek, her türlü kötülükten titizlikle **sakının ve yaptığınız iyiliklerle yetinmeyerek, sizi O'na** yaklaştıracak daha güzel ve yararlı davranışlar sergilemeye çalışın! Bunun için, karşınıza çıkacak her fırsatı, her imkânı ganîmet bilin! O'nun sevgisini kazanmak için türlü sebepler, **vesîleler arayın ve O'nun yolunda** malınızı ve canınızı fedâ ederek, yeryüzünde ilâhî adâleti egemen kılmak için var gücünüzle mücadele ve **cihâd edin ki, dünyada ve âhirette kurtuluşa erebilesiniz!** Bunun için, asıl yatırımı âhirete yapmalı, dünyanın gelip geçici güzelliklerine kapılıp da, sizi bekleyen gerçek hayatı ihmal etmemelisiniz:

36. Bu dünyanın gelip geçici nîmetlerine tamah ederek bütün insânî ve ahlâkî değerleri reddeden, böylece, bu değerlerin biricik kaynağı ve varlık sebebi olan ilâhî mesajı **inkâr eden o zâlimler, Diriliş Günü azaptan kurtulmak için yeryüzündeki bütün nîmetleri ve bir o**

kadarını fidye olarak verseler bile, bu onlardan asla kabul edilmeyecektir. Onların hakkı, can yakıcı bir azaptır!

37. Cehenneme atıldıklarında, can havliyle ateşten çıkmak isteyecekler, fakat oradan asla çıkamayacaklar; çünkü onların hakkı, sürekli bir azaptır!

İşte, hem sizi bu korkunç azaptan kurtaracak, hem de mal ve can güvenliğinizi garanti altına alacak güzel bir vesîle:

38. Ey iman edenler! **Hırsızlık edenlerin —ister erkek ister kadın olsun— işledikleri bu çirkin suça karşılık Allah tarafından** ibret verici ve caydırıcı **bir ceza olarak sağ ellerini bilekten kesin!** Zira açgözlülük ederek mazlumların kanını emen soyguncuları, hırsızları, dolandırıcıları ancak bu şekilde caydırabilirsiniz. O hâlde, sakın bu hükmü uygulama konusunda zâlimlere acımanız tutmasın. Unutmayın ki, **Allah** hem sizden çok daha merhametli ve âdildir, hem

de sonsuz kudret ve hikmet sahibidir.

39. Ama kim de, yaptığı haksızlıktan sonra tövbe eder de, gücü yettiğince hatâsını telâfi etmeye çalışır ve hayatında tertemiz bir sayfa açarak kendisini düzeltirse, elbette Allah onun tövbesini kabul edecektir. Çünkü Allah, çok bağışlayıcı, çok merhametlidir.

Yakalanmadan önce kendiliğinden teslim olan hırsıza el kesme cezası verilmez. Yakalandıktan sonra tövbe eden hırsıza gelince; Allah katında günahı bağışlansa bile, İslâm'ın bu dünyada vereceği cezadan kurtulamaz. Çünkü Allah'tan başka hiç kimse, onun tövbesinde samîmî olup olmadığını bilemez.

Ey insanoğlu! Yüce Rabb'inin ilim, hikmet ve adâletine güven:

40. Bilmez misin ki, göklerin ve yerin hükümrانlığı yalnızca Allah'a aittir? O, dilediğini cezalandırır, dilediğini bağışlar. Fakat O'nun dilemesi, mutlak adâlet ve hikmet

ölçülerine göredir. Şöyle ki, zulüm ve haksızlık yapanları cezalandırır; iman edip güzel ve yararlı davranış gösterenleri bağışlar. Unutma ki, **Allah her şeye kâdirdir.**

Bunun için, zâlimlere karşı mücâdeley e devam et:

41. E y şanlı Peygamber! Gerek kalben inanmadıkları hâlde, sırf sizi kandırmak için **ağızlarıyla “Biz de inanıyoruz!”** diyen —fakat ortaya koydukları hayat tarzıyla İslâm’ı inkâr eden— **ikiyüzlüler ve gerekse** onlara akıl hocalığı yapan **Yahudiler olsun;** Allah’ın ayetlerini **inkâr etmekte birbirleriyle âdetâ yarışa giren** bu zâlimlerin yaptıkları, **sakın seni ümitsizlik ve yılgınlığa düşürüp üzmesin!**

Onlar, doğru söze tahammül edemezken, her türlü **yalana kulak verirler;** sana değer vermedikleri için yanına **gelmeye** bile tenezzül etmeyen **diğer kâfirlerin görüşlerini dikkate alır,** onların **sözlerini dinler** ve onlar adına casusluk

faaliyeti yürütürler.

Kutsal Kitaptaki **sözlerin anlamlarını** kasten **çarpıtarak değiştirirler.**

Kur'an'ın hakemliğine başvurmak isteyenlere, **“Size şu hüküm verilirse onu kabul edin, fakat işinize gelecek bir hüküm verilmezse uzak durun!” diye tembih ederler.**

Ve bu davranışlarının doğal sonucu olarak, sapıklığı hak etmiş olurlar: **Allah kimi saptırmayı dilemişse, artık onun kurtulması için Allah’a karşı hiçbir şey yapamazsın.**

İşte bunlar, kalplerini Allah’ın arındırmak istemediği kimselerdir. Onların hakkı, bu dünyada zillet ve alçaklığa düşmek, âhirette ise korkunç bir azâba uğramaktır!

42. Onlar, doğru sözden hoşlanmaz, her türlü **yalana kulak verirler, haram yemeye de pek düşkündürler. Eğer** bu tür insanlar, aralarında hakemlik etmen için **sana gelirlerse** serbestsin;

ister aralarında hüküm ver, ister onları kendi başlarına bırak, ne hâlleri varsa görsünler. E ğ e r haklarında hükmetmekten kaçınarak onlardan yüz çevirirsen, sana hiçbir şekilde zarar veremezler. Yani bu yüzden günaha girmiş olmazsın. Fakat aralarında hükmedeceğin zaman, adâletle hüküm ver! Kuşkusuz Allah, âdil davrananları sever.

Gerçi bu Yahudiler, hiçbir zaman Allah'ın hükmüne boyun eğmeye yanaşmazlar:

43. İçinde Allah'ın hükümleri bulunan Tevrat ellerinde dururken, nasıl oluyor da, kendi ırkları dışında bir Peygamber kabul etmedikleri hâlde, arzularına uygun bir hüküm vermeni umar a k senin hükmüne başvuruyorlar, sonra da hem Kur'an'ın, hem Tevrat'ın ortak hükmü olan kararında n yüz çeviriyorlar? Aslında bunlar, kendi kitapları olan Tevrat'a da inanmıyorlar!

Tevrat, her ne kadar Yahudiler tarafı ndan

tahrifata uğramış ve bazı bölümleri değiştirilmiş olsa da, aslı hak olan bir kitaptır:

44. Gerçek şu ki, içerisinde hikmet dolu öğütler, hidâyet ve aydınlatıcı nur bulunan o Tevrat'ı Biz indirdik. Nitekim, Musa'dan sonra gönderilen ve Allah'a içtenlikle boyun eğmiş olan **Peygamberler, Yahudiler arasında onunla hükmederlerdi. Ayrıca,** kendilerini Allah'a adanmış olan âdil yöneticiler, yani **rabbânîler ve âlimler de** ona göre hüküm verirlerdi. **Çünkü onlar, Allah'ın kitabını öğrenmek, öğretmek ve uygulamak sûretiyle koruyup gözetmekle görevliydi**ler ve tüm hâl ve hareketleriyle, **onun** hak bir kitap olduğuna şahadet eden hakikat **şahitleri idiler.**

Öyleyse insanlardan değil, Benden korkun! Benim gerek Tevrat, gerek İncil ve gerekse Kur'an'daki **ayetlerimi,** —özellikle de, Son Elçiyi müjdeleyen Tevrat ayetlerini— servet, makam, şan, şöhret gibi **basit menfaatlerle değiştirmeyin!** Unutmayın ki, **her kim Allah'ın**

indirdikleriyle hükmetmeyecek olursa, işte onlar, kâfirlerin ta kendileridir!

45. Biz onlar için —ve dolayısıyla sizin için de— cinâyet ve yaralamalarla ilgili olarak Tevrat'ta şu hükümleri yazdık: Cana karşılık can, göze göz, buruna burun, kulağa kulak, dişe diş ve diğer yaralamalarda benzer şekilde kısas yapılacaktır. Fakat kim suçluyu affedip kısas hakkından vazgeçerse, bu da onun günahlarının bağışlanması için bir kefarettir olacaktır.

Dikkat edin, bunlar Allah'ın hükümleridir. Her kim Allah'ın indirdikleriyle hükmetmeyecek olursa, işte onlar, zâlimlerin ta kendileridir!

Fakat Allah'ın hükmü, yalnızca Tevrat'tan ibaret değildir:

46. Derken o Peygamberlerin izleri üzerinde, kendisinden önceki Tevrat'ı onaylayan ve çarpıtılan hükümlerini düzelterek onu

hurâfelerden arındıran **Meryem oğlu İsa'yı gönderdik.**

Ve ona, Rablerinin emrine saygıyla bağlanan o takvâ sahipleri için bir yol gösterici ve bir öğüt olmak üzere, kendisinden önceki Tevrat'ı tasdik eden ve içerisinde hidâyet ve aydınlık bulunan İncil'i verdik.

47. O hâlde İncil'e iman edenler, uydurdukları hurâfelere değil, Allah'ın onda indirdiklerine göre hükmetsinler. İncil ve Tevrat, uğradıkları tahrifâta rağmen Allah'ın varlığını, birliğini ve Son Elçiye imanın gerekliliğini açıkça ortaya koyar. Her kim Allah'ın indirdikleriyle hükmetmeyecek olursa, işte onlar, doğru yoldan sapan fâsıkların ta kendileridir!

Fakat Allah'ın hükmü, yalnızca Tevrat ve İncil'den de ibaret değildir:

48. Ey Muhammed! Sana da, daha önceki kutsal kitapları tasdik edici ve tahrif edilmiş,

çarpıtılmış hükümlerini düzelterek onları hurâfelerden ayıklayan bir **denetleyici olarak**, hak ve hakîkati ortaya koyan ve doğrunun, gerçeğin ta kendisi olan **bu Kitabı hak ile indirdik.**

Öyleyse, Allah'ın bu Kitapta indirdikleriyle insanların aralarında hükmet! Sakın sana gelen hakîkati bırakıp da, onların arzu ve heveslerine uyma! Şunu bil ki:

Biz, bütün Peygamberleri ve ümmetlerini aynı inanç ve ahlâk kuralları etrafında birleşen bir tek ümmet yaptıysak da, ayrıntılı hukuk kuralları konusunda **her biriniz için farklı bir yol ve yöntem belirledik. Eğer Allah dileseydi**, bütün ümmetlere aynı şeriatı emrederek **hepinizi tek tip bir toplum yapabilirdi fakat sizlere verdi ğ i** farklı imkânlar, yetenekler, eğilimler, nîmetler ve belâlar **çerçevesinde sizi imtihân etmek için** her ümmete, kendi ihtiyaçlarına, ortam ve şartlarına, kültürel gelişimine uygun farklı bir şeriat, farklı bir hukuk sistemi belirledi.

O hâlde, dosdoğru hükümleri içinde barındıran bu Son Kitabın ışığında, en güzel toplumu oluşturmaya çalışın! İnkârcıların aldatıcı propagandalarına kulak asmadan, kendi yolunuzda kararlılıkla ilerleyin. En iyiyi, en güzeli ortaya koymak için çalışarak, **hayırlı işlerde birbirinizle yarışın.** Unutmayın ki, **hepiniz eninde sonunda Allah'ın huzuruna varacaksınız. O zaman Allah, anlaşmazlığa düştüğünüz her konuda aranızda hükmünü verecektir!**

49. Evet, ey Muhammed, sana bu K itabı indirdik ve “Hangi dinden olurlarsa olsunlar, **onların arasında Allah'ın indirdikleriyle hükmet,** sakın onların heveslerine uyma! **Allah'ın sana indirdiklerinin bir kısmından bile seni saptırmamaları için, onlara karşı son derece dikkatli ol!”** diye emrettik.

Eğer bütün bu uyarılara rağmen, yine de Allah'ın Kitabından **yüz çevirecek olurlarsa; bil ki Allah, bazı günahları yüzünden onları bu**

şekilde cezalandırmak istiyordur. Zaten insanların çoğu, yoldan çıkmaya eğilimlidir.

Peki bu zâlimler, Kur'an'ın rehberliğinden uzak kaldığı zaman, insanlığın başına neler geleceğini bilmiyorlar mı?

50. Yoksa onlar, İslâm öncesi câhiliye döneminin, hak hukuk tanımayan kanun ve hükümlerini mi hayata egemen kılmak istiyorlar? Allah'ın yegane rab ve tek ilah olduğu gerçeğinin yok sayıldığı sadece O'na kul köle olma imkanlarının yok edildiği, vahyin hayata hakimiyet hakkının kaldırıldığı bir hayat tarzı mı istiyorlar? **Hâlbuki, yürekten inanan bir toplum için, Allah'tan daha iyi kim hüküm verebilir? O hâlde:**

51. Ey iman edenler! Yahudileri ve Hristiyanları yani bâtil ideolojilerin mimarlarını, samîmî ve güvenilecek bir dost, sözü dinlenecek bir yönetici, himayesine sığınılacak bir koruyucu, kısaca **veli edinmeyin!** Unutmayın ki **onlar,**

ancak **birbirlerinin dostlarıdır. İçinizden her kim onları dost edinecek olursa, o da onlardandır. Çünkü Allah, kâfirlerle böyle sıkı ilişkiler içinde olan zâlimleri doğru yola iletmez!**

52. Kalplerinde hastalık olan şu münâfıkların, “Kâfirlerin günün birinde gâlip gelmeyeceği ne malum? İyisi mi, biz şimdiden tedbirimizi alalım, zira başımıza bir belâ gelmesinden korkuyoruz!” diyerek kâfirlere şirin gözükmek için çırpındıklarını, hep onlara yöneldiklerini görürsün.

Fakat yakında Allah, kâfirleri hezimete uğratarak size vaadettiği zaferi nasip edecek, yâhut katından bir buyruk göndererek münâfıkların bütün plânlarını suya düşürecektir; işte o zaman, yüreklerinde Allah’a ve müminlere karşı çirkin düşünceler besledikleri ve kâfirleri kendilerine dost ve yardımcı edindikleri için büyük bir pişmanlık duyacaklardır!

53. Allah ve Elçisine tam bir güvenle **iman edenler ise**, savaşta esir ettikleri kâfirlere, münâfıkları işâret ederek **“Sizin yanınızda olacaklarına dâir var güçleriyle Allah’a yemin edenler bunlar mıydı? Bakın, nasıl da bütün beklentileri ve gayretleri boşa gitti de, rezil olup hüsrana uğradılar!”** diyecekler.

54. Ey iman edenler! İçinizden her kim dininden dönecek olursa, Allah onları yok eder ve yerlerine **öyle bir toplum getirir ki; hem Allah onları sever, hem de onlar Allah’ı severler; inananlara karşı çok merhametli ve alçakgönüllü, kâfirlere karşı da son derece şahsiyetli ve onurludurlar;** Kur’an’ın ortaya koyduğu hayat sistemini yeryüzünde hâkim kılmak için **Allah yolunda** mallarıyla ve canlarıyla **cihâd ederler.** Bu yolda karşılarına çıkabilecek hiçbir engel onları durduramaz. Çünkü onlar, **hiç kimsenin kınamasından, tehdit ve işkencesinden korkmazlar.** Ya İnzıca Rabb’lerinin rızasını kazanmak amacıyla, emîn ve kararlı adımlarla hedefe doğru yürürler.

İşte bu, Allah'ın lütfudur, onu diled iğine bahşeder. Ayrıca, ilâhî lütfâ nâil olmak isteyen ve bu yolda gereken çabayı harcayan her kuluna rahmet kapılarını sonuna kadar açar. Öyleyse, güzel davranışlar göstererek O'nun lütfuna lââyık kullar olmaya çalışın. Unutmayın ki, **Allah'ın lütuf ve merhameti sınırsızdır, O her şeyi bilendir.**

Peki kendinize kimi dost edineceksiniz?

55. Sizin yardımcınız, koruyucunuz ve gerçek **dostunuz** kâfirler ve münâfıklar değil; **ancak Allah'tır, O'nun Elçisidir** ve tam bir teslimiyetle O'na **boyun eğerek namazlarını kılan, zekâtlarını veren müminlerdir!**

56. Her kim Allah'ı, Elçisini ve müminleri kendisine dost edinirse, ona müjdeler olsun, hak ile bâtılın mücâdelesinde **üstün gelecek olanlar, kesinlikle Allah'ın tarafında yer alanlardır!**

O hâlde;

57. Ey iman edenler! Sizden önce kendilerine Kitap verilmiş olan Yahudi ve Hıristiyanlardan, dininizle alay edip eğlenenleri ve ilâhî vahiy gerçeğini tümüyle inkâr eden diğer kâfirleri kendiniz e yönetici, koruyucu, yardımcı, dost, müttefik, y a n i veli edinmeyin ve bu Kitaba gerçekten inanıyorsanız, zâlimlerle aynı cephede yer almama konusunda Allah’a karşı gelmekten titizlikle sakının!

İşte kâfirlerin, kutsal değerlerinizi nasıl tahkir ettiğini gösteren çarpıcı bir örnek:

58. Ezan okuyup insanları namaza çağırdığınız zaman, onunla alay edip eğlenirler. İslâm’ın en önemli sembollerinden biri olan ezandan rahatsızlık duyar, onu sustu rmak için ellerinden geleni yaparlar. **Çünkü onlar, akıllarını kullanmayan anlayışsız bir toplumdur.**

59. Ey Peygamber ve ey onun izinden yürüyen

Müslüman! Yah udi ve Hıristiyanlara **de ki: “Ey Kitap Ehli! Siz bize, Allah’a iman ettiğimiz; hem bize, hem de bizden önce indirilen vahiylerle inandığımız ve sizin pek çoğunuz yoldan çıkmış kimseler olduğunuz için mi düşmanlık ediyorsunuz?”**

60. Sözlerine devamlı **de ki: “Demek bunlara iman ettik diye suçluyuz, öyle mi? Peki, Allah katında bundan daha ağır bir cezayı kimlerin hak ettiğini size bildireyim mi? Onlar, kendileriyle övünerek izinden yürüdüğünüz atalarınızdır. Yani, isyankârlıklarından dolayı Allah’ın lânetlediği; Peygamberleri öldürdükleri için gazâb ettiği; sözlerinden caydıkları için ahlâkî çöküntüye uğratıp doyumsuz maymunlara ve tepeden tırnağa pisliğe batmış domuzlara dönüştürdüğü ve böylece, yeryüzünde zulüm sistemleri kurmaya çalışan azgın yönetimlere, yani tağutlara kul köle yaptığı kimselerdir!**

İşte, ilâhî ölçülere göre en kötü yerde

bulunanlar ve doğru yoldan en çok sapmış olanlar, bunlardır.

61. Yahudiler sizin yanınıza geldikleri zaman, “Biz de inanıyoruz!” derler. Oysa yanınıza girerken inkârcı olarak girmiş ve yine inkârcı olarak çıkmışlardır. Fakat Allah, kalplerinde neler gizlediklerini çok iyi bilmektedir!

İşte, inkârcılıklarının sonucu olarak:

62. İçlerinden pek çoğunun günah işlemekte, düşmanlık etmekte ve haram yemekte birbirleriyle yarıştıklarını görürsün. Ne kötü işler yapıyorlar!

63. Peki, başlarındaki din âlimlerinin ve hahamların, onları günahkârca söz söylemekten ve haram yemekten alıkoymaları gerekmez miydi? Fakat onlar görevlerini yerine getirmediler, kötülük karşısında susarak onu desteklemiş oldular. Gerek önderlerinin, gerek kendilerinin yaptıkları şey

ne kötüdür! O kadar ki:

64. Yahudilerden bazıları, “Siz Müslümanların inandığı **Allah’ın eli sıkıdır**, baksanıza, sizi yoksulluk içinde kıvrandırıp duruyor! Eğer gerçekten doğru yolda olsaydınız, Allah kudret ve zenginliği bize değil, size verirdi. Aslında bize de bu kadar değil daha çok vermeliydi” **dediler**. Bu sözlere itiraz etmeyen diğer Yahudiler de, aynı iddiaya iştirak etmiş oldular. **Bu sözlerinden dolayı, kendi elleri bağlandı ve** cimrilik, korkaklık, alçaklık, değişmez karakterleri oldu; böylece, ilâhî nîmetlerden mahrum bırakılarak Allah tarafından **lânetlendiler**.

Oysa Allah ne cimridir, ne de güçsüz! **Bilakis, elleri alabildiğince açıktır**, kudret ve cömertliğinin sınırı yoktur, lütuf ve nîmetlerini, ezeli ilim ve hikmetine uygun olarak, dilediği kimselere, **dilediği şekilde dağıtır**. Bazen azılı kâfirleri nîmetlere boğarken, en sevdiği kullarını belâ ve musîbetlere uğratabilir. Zira bu dünya, imtihan yeridir, iyilik ve kötülüklerin tam

karşılığının verileceği yer ise, âhirettir. Ama maddî güç ve zenginlikten başka değer ölçüsü tanımayan kâfirler; sahip oldukları geçici nîmetlerin, kendilerinin doğru yolda olduğunu gösteren birer delil olduğunu sanırlar. Hâlbuki, herhangi bir kişi veya toplumun doğru yolda olduğunu belirlemek için, onların dünyada sahip oldukları güç ve zenginliğe değil; doğruluk, erdemlilik, adâlet gibi üstün ahlâkî değerlere ne derece bağlı olduklarına bakmak gerekir. Kaldı ki, Allah, yeryüzünde ilâhî adâleti egemen kılmak için varını yoğunu fedâ eden müminlere, —çetin bir mücâdele sonunda— bu dünyada güç ve zenginlik de bahşedecektir. Çünkü dünyanın da, âhiretin de maddî-mânevî tüm güzelliklerini size kazandıracak olan asıl zenginlik, bu Kur'an'dır. Ama ne var ki:

Rabb'inden sana indirilen şu muhteşem ayetler, onlardan bir çoğunun azgınlık ve kâfirliğini artıracaktır. Fakat onlardan korkmayın, size zarar veremezler. Zira Biz, gerek Yahudi gerek Hristiyan olsun, onların arasına, ta kıyâmete kadar sürecek düşmanlık ve

nefret koyduk; ne zaman Müslümanlara karşı düşmanlıkları depreşip bir savaş ateşi tutuşturmaya kalkışsalar, Allah onu söndürecek ve heveslerini kursaklarında bırakarak onları birbirlerine düşürüp darmadağın edecektir. Fakat yine de akıllanmayacak, yeryüzünde sürekli bozgunculuk, fitne ve fesat çıkarmaya çalışacaklar. Allah ise, fesat çıkaranları sevmez. Sevmediği için de belâlarını verir.

Ama tövbe edip kurtulmak için, hâlâ ellerinde fırsat var:

65. Şâyet Kitap Ehli diye bilinen Yah udi ve Hıristiyanlar, Allah'a ve bütün elçil erine gereğince **iman etmiş ve azgınlıktan, isyankârlıktan sakınıp korunmuş olsalardı,** şu ana kadar işledikleri bütün **günahlarını bağışlar ve kendilerini nîmet dolu cennet bahçelerine yerleştirdik.**

66. Evet, eğer onlar **Tevrat'ı, İncil'i ve**

Rab'leri tarafından kendilerine gönderilen bu son ilahi vahyi içtenlikle kabullenip hayatın her alanında **uygulamış olsalardı**, hiçbir yoksulluk görmezlerdi. Onları tepeden tırnağa nîmetlere boğardık; böylece **üstlerinden** yağan göğün ve **ayaklarının altından** fışkıran yerin nîmetlerinden yararlanırlar ve **yerlerd i** . Gerçi **içlerinde**, aşırılıktan uzak, ölçülü ve **dengeli insanlar da yok değil** fakat **çoğunluğu, o kadar kötü işler yapıyorlar ki!**

O hâlde, Müslümanlara büyük bir görev düşüyor:

67. Ey Peygamber v e Peygamberin izinden yürüyen Müslüman! **Rabb'inden sana indirilen bu ayetleri** tüm insanlığa açıkça bildirerek **tebliğ et! Şâyet** bunu **yapmayacak olursan, elçilik görevini yerine getirmemiş olursun!** Sakın zâlimlerden korkup gevşekliğe kapılma, çünkü **Allah, seni insanlardan** gelecek tehlikelere karşı **koruyacaktır**. Unutma ki, sen kendi üzerine düşeni yaptığın takdirde, **Allah kâfirleri** asla

başarıya ulaştırmayacak, onları **doğru yola** iletmeyecektir.

İşte bu tebliğ görevini yerine getirmek üzere:

68. Yahudi ve Hristiyanlara se slenerek **de ki:**
“**Ey ilâhî** mesaja inandığını iddia eden **Kitap Ehli!**
Siz Tevrat’ı, İncil’i ve Rabb’iniz tarafından
size gönderilen bu son vahyi kendinize rehber
edinip onu gereğince **uygulamadıkça, asla**
sağlam bir temele dayanmış olamazsınız.
Allah’ın ayetlerinden bir kısmını benimseyip, bir
kısmını reddederseniz, diğer kâfirlerden bir
farkınız kalmaz.”

Ey Peygamber! Rabb’inden sana indirilen şu
muhteşem ayetler, onlardan bir çoğunun
azgınlık ve kâfirliğini iyice artıracaktır.
Fakat sen, bu inkârcılar için kendini üzme,
ümitsizliğe kapılma fakat iman edecek olanları da
şimdiden müjdele:

69. Gerçek şu ki; Kur’an’ a iman ettiklerini
iddia edenler, Hz. İsa’ya ve Hz. Muhammed’e

inanmadıkları hâlde, Allah'ın seçkin ve imtiyazlı kulları olduklarını öne süren **Yahudiler**, yıldızlara tapan **Sâbiiler**, Son Elçiyi inkâr eden ve İsa'nın Allah'ın oğlu olduğunu öne süren **Hiristiyanlar**, Zerdüş'tün izleyicileri olduklarını iddia eden ve ateşe tapan Mecusiler ve diğerleri... Evet, hangi dine, hangi ırka ve hangi cemaate mensup olursa olsun, insanlar arasından **her kim Allah'a ve âhiret gününe** İslâm'ın istekleri doğrultusunda gereği gibi **inanır** ve O'nun mesajları doğrultusunda **doğru ve yararlı işler yaparsa, işte onlar**, zâlimlerin başına bir kâbus gibi çökecek olan o Hesap Gününde **ne korkuya kapılacaklar, ne de üzülecekler!**

Cennete girebilmenin tek yolu, Allah'a ve âhiret gününe gereğince inanarak ilâhî prensiplerin belirlediği biçimde yararlı ve güzel davranışlar ortaya koymaktır. Nitekim:

70. Andolsun ki, İsrail Oğulları'ndan Allah'ın gönderdiği her Peygambere iman edeceklerine dâir İsrail Oğulları'ndan kesin bir söz almış

ve onlara nice Peygamberler göndermiştik. Fakat ne zaman bir Peygamber, onlara hoşlarına gitmeyecek bir hüküm getirdiyse, verdikleri sözden cayarak bir kısmını yalanladılar, bir kısmını da öldürdüler, ellerinden gelse bugün de hiç çekinmeden öldürürler.

71. Bu davranışlarından dolayı başlarına **bir belâ gelmeyecek sandılar, böylece** hakikat karşısında **kör ve sağır kesildiler! Sonra** belâ üstüne belâyâ uğrayınca, pişman olup tövbe ettiler ve **Allah tövbelerini kabul etti. Sonra** da, işte bu Son Elçiyi gönderdi, fakat **içlerinden pek çoğu, ona karşı da kör ve sağır kesildiler. Allah, yaptıkları her şeyi görmektedir. Ve kesinlikle cezasını verecektir.**

72. Andolsun ki, “Allah, **Me ryem oğlu İsa Mesih’tir!”** diyenler, aynen onu inkâr edenler gibi, kelimenin tam anlamıyla **kâfir olmuşlardır! Oysa** bizzat İsa **Mesih, “Ey İsrail Oğulları! Benim de Rabb’im, sizin de Rabb’iniz olan**

Allah’a kulluk ve ibâdet edin, hiç kimseyi ilâhlaştırıp O’na ortak koşmayın! Zira her kim Allah’a ortak koşacak olursa şunu iyi bilsin ki, Allah ona cenneti kesinlikle yasaklayacak ve onun varacağı yer, cehennem olaca ktır! Ve o Gün hiç kimse, zâlimlere yardım edemeyecektir!” demişti.

73. Ve yine andolsun ki, “Allah için üçüncüsüdür!” diyenler de kâfir olmuşlardır! Yani, “Baba bir ilâh, Kutsal Ruh bir ilâh, Oğul İsa bir ilâhtır fakat hiç biri tek başına Allah değildir; Allah, ancak birbirlerini tamamlayan bu üç ilâhın birleştiği Tanrıdır.” diyen Hrist iyanlar da kâfir olmuşlardır. Gerçek şu ki, Allah eşi ortağı olmayan biricik ilâhtır ve O bir tek İlâh’tan başka ilâh yoktur!

Şâyet onlar, bu çirkin iddialarından vazgeçmeyecek olurlarsa, içlerinden inkâr edenlere kesinlikle can yakıcı bir azap dokunacaktır!

Şu hâlde, insaf ve vicdan sahibi olan Yahudi ve Hristiyanlar daha ne bekliyorlar?

74. Hâlâ pişmanlık ve gözyaşlarıyla Allah'a yönelip O'ndan af dilemeyecekler mi? Zira O'nun rahmetinden asla ümit kesilmez. Ümit kesmeyenlere ne mutlu; çünkü **Allah çok bağışlayıcı, çok merhametlidir.**

İsa Mesih ile ilgili işin doğrusuna gelince:

75. Meryem oğlu İsa Mesih, ne Tanrıdır, ne de Tanrının oğlu! O, **sadece Allah'ın gönderdiği diğer Peygamberler gibi bir Peygamberdir. Nitekim ondan önce de,** kendisi gibi nice **Peygamberler gelip geçmişti.** Mesela Allah, İsa Mesih'in eliyle ölümlere can verdiği gibi, daha önce Mûsâ'nın eliyle asâya can vererek kuru bir sopayı korkunç bir yılanla dönüştürmüştü ki, bu daha hayret verici bir mûcizedir. Yine Allah Mesih'i babasız yarattığı gibi, daha önce Âdem'i hem babasız hem annesiz olarak yaratmıştı ki, bu daha enteresan bir yaratılıştır.

Annesi Meryem ise, son derece dürüst ve tertemiz **bir kadındı. Fakat** bu üstün özelliklere rağmen, onlar da sizin gibi birer insandı. Örneğin **ikisi de** her fâni insan gibi acıkır, susar ve **yyip içerl e r d i** . Bunlar, yaratılmışlara mahsus özelliklerdir. Oysa Allah, hiçbir şeye muhtaç değildir.

Bak, Biz onlara ayetlerimizi nasıl açıkça bildiriyoruz; onlarsa nasıl da göz göre göre hakîkatten yüz çevirip **dönüyorlar!**

76. Şimdi ey hakîkat yolcusu, Allah'tan başka otoriteler kabul eden tüm kâfirlere seslenerek **de ki: “Siz hâlâ Allah’ın yanı sıra, O dilemedikçe size en ufak bir zarar veya fayda veremeyecek olan âciz varlıklara mı kulluk edeceksiniz? Hâlbuki,** her şeyi işiten ve her şeyi bilen, yalnızca Allah’tır!

77. De ki: “Ey geçmiş Kutsal Kitaplara inandığını iddia eden Hristiyan ve Yahudiler! Sakın dininizde olmayan bidat ve hurâfeleri ona

ekleyerek inancınızda **aşırılıklara dalmayın**; Son Elçi gönderilmeden çok **daha önce** hem kendileri **sapmış**, hem de diğer **birçoklarını saptırmış** v e hâlen de **doğru yoldan sapmakta olan** sözde din adamları ve kilise **topluluğunun** saçma iddialarını körü körüne taklit edip de, onların arzu ve **heveslerine uymayın!**”

Uyarsanız ne olur? Tarihe bakın ve ibret alın:

78. İsrail Oğulları arasından Allah'ın elçilerini inkâr edenler, Davud'un ve İsa'nın diliyle lânetlenmişlerdir! Çünkü bunlar, hem Allah'ın emirlerine karşı geliyor, hem de saldırganca davranıp azgınlık ediyorlardı.

Bütün bunların da temel sebebi şuydu:

79. Onlar, içlerinden biri kötülük yapınca, onu bundan vazgeçirmeye çalışmazlardı. Kendileri ibâdetlerini eksiksiz yapar, fakat bunu başkalarına tebliğ etmezlerdi; kendileri kötülüklerden uzak durur, fakat kötülük yapanları engellemeye çalışmazlardı. Böylece kötülükler

karşısında susmakla onu onaylamış ve işlenen suça iştirak etmiş olurlardı. **Bu davranışları, gerçekten ne kadar çirkindi!**

İşte bugün de aynı kötülükleri yapıyor, tıpkı öncekiler gibi lâneti hak ediyorlar:

80. Onlardan çoğunun, ilâhî vahiy ve âhiret gerçeğini inkâr eden kâfirlerle samîmî bir ittifak ve dostluk içinde olduklarını görürsün. Bencillikleri, kendilerine âhiret hayatı için ne kötü bir şey hazırladı: Allah, onları gazâba uğrattı; bu yüzden onlar, sonsuza dek azap çekecekler!

Kâfirlerle bu denli sıkı fıkı olmaları, kendilerinin de aslında kâfir olduğunu gösteriyor, çünkü;

81. Eğer onlar Allah'a, Elçisine v e ona indirilen ayetlere iman etmiş olsalardı, kâfirleri dost edinmezlerdi; ne var ki, onların çoğu hak yoldan sapmış fâsiklardır!

Bununla beraber, hepsinin size karşı düşmanlığı

eşit derecede değildir:

82. İnsanlar içerisinde Müslümanlara düşmanlıkta en şiddetli olanların, öncelikle Yahudiler ve onlardan sonra, putperest müşrikler olduğunu göreceksin. Yine insanlar arasında Müslümanlara sevgi ve şefkat bakımından en yakın olanların ise, “Biz Hristiyan’ız!” diyen ve Allah’ın varlığına, birliğine, kitaplarına, elçilerine içtenlikle iman eden gerçek muvahhidler olduğunu göreceksin. Çünkü onların içinde, ilim ve ibâdetle meşgul olan dürüst din âlimleri ve kendilerini Allah’a adanmış zahitler vardır ve onlar, kendilerine tebliğ edilen Kur’an karşısında asla kibre kapılmazlar. İşte bu ahlâk ve erdemlilikleri, onları dosdoğru Kur’an’a yöneltir:

83. Onların, bu Elçiye indirilen ayetleri dinledikleri zaman, hiç de yabancı olmadıkları bu hakîkatten müthiş etkilenerek, gözlerinden yaşlar boşandığını görürsün. Kur’an’ı duyar duymaz, Allah’a el açıp yalvararak

şöyle derler: “Ey Rabb’imiz! İsa Mesih’in yıllar öncesinden müjdelediği Son Elçiye iman ettik; o hâlde, bizi de hakîkate şâhitlik eden şu Müminlerle birlikte iman kervanının bir neferi olarak yaz!”

84. “Öyle ya, Rabb’imizin bizi dünya ve âhirette iyi insanların arasına katmasını ümitle bekleyip dururken, Allah’a ve O’ndan bize gelen gerçeğe niçin iman etmeyelim ki?”

85. Bu sözlerine karşılık Allah, onları ağaçlarının altından ırmaklar çağıldayan ve sonsuza dek içinde yaşayacakları cennet bahçeleriyle ödüllendirecektir. Güzel davranış gösterenlerin mükâfatı, işte budur.

86. Ayetlerimizi yalan sayarak hak dini inkâr edenlere gelince; onlar da cehennem halkıdır ve sonsuza dek orada kalacaklar!

Fakat bazı Hıristiyan zahitlerden, rahiplerden övgüyle söz edildi diye, ruhbanlığı iyi bir şey

zannetmeyin:

87. Ey iman edenler! Allah'ın size helâl kıldığı o temiz ve hoş nîmetleri kendinize haram kılmayın; güya Allah'a yaklaşma adına kendinizi hayatın güzelliklerinden mahrum bırakmayın! Fakat dünya zevklerinden faydalanacağım diye başkalarının hakkını çiğneyerek **sınırı da aşmayın! Çünkü Allah, sınırı aşanları sevmez.**

88. O hâlde, haramı helâli birbirine karıştırmadan, Allah'ın size vermiş olduğu helâl ve temiz nîmetlerden yiyin! Bu arada, kendisine iman etmiş olduğunuz Allah'tan gelen emirlere sımsıkı sarılarak, kötülüğün her çeşidinden titizlikle **sakının!** Sakının da, olur olmaz her şeye yemin ederek kendinizi sıkıntıya sokmayın! Bununla birlikte:

89. Allah sizi, yemin kastı olmaksızın ağzınızdan kaçıveren, ya da doğru olduğuna inanarak ettiğiniz, fakat daha sonra gerçeğe aykırı

olduğu anlaşılan **yeminlerinizdeki yanılığan dolayı sorumlu tutmaz. Fakat sizi, kasıtlı olarak yaptığınız yeminlerden sorumlu tutacaktır.**

Böyle bilerek yemin ettikten sonra, onu yerine getirmemenin daha hayırlı olduğunu görürseniz, yemininizi bozmalısınız. Ancak bu veya başka bir sebeple yemininizi bozacak olursanız, yine **onun** cezasını ödemelisiniz ki, buna yemin kefâreti denir. Yemin **kefâreti** şudur:

a-Kalite, miktar ve öğün sayısı olarak **kendi ailenize yedirdiğinizin orta derecesinden, on fakiri** bir gün boyunca **doyurmak,**

b-**Veya onları** altlı üstlü takım hâlinde **giydirmek,**

c-**Ya da bir köleyi özgürlüğüne kavuşturmadır.** Bu üçünden birini seçmekte serbestsiniz.

Fakat fakir olduğu için bunlardan hiçbirini

bulamayan, üç gün arka arkaya **oruç** tutmalıdır. Oruç tutacak gücü de yoksa, yalnızca tövbe istiğfar etmekle yetinir. **İşte, yemin ettiğiniz** ve onu bozduğunuz **zaman**, yemininizin **kefareti budur.**

Eğer yeminin bozulmasından dolayı başkaları da zarar görmüş olursa, bu da ayrıca telâfi edilmelidir. Bir de, nasıl olsa kefareti öder kurtulurum diyerek, iyice düşünmeden, olur olmaz yeminler etmeyin, ettiğiniz zaman da —eğer bir günaha sebep olmayacaksa— gücünüz yettiğinde ona bağlı kalın; kısacası, **yeminlerinizi koruyun!**

İşte Allah, size ayetlerini böyle açıkça bildiriyor ki, şükredesiniz.

90. Ey iman edenler!

1. **Şarap** başta olmak üzere, bütün sarhoşluk verici ve uyuşturucu maddeler,

2. **Kumar**, yani haksız kazanca sebep olan her çeşit şans oyunları,

3. Allah'ın hükümlerinin reddedilerek O'ndan başka ilahlaştırılan varlıkları temsil etmek üzere ortaya konan işâretler, semboller, r ozetler, **dikili taşlar**, heykeller, putlar,

4. **V e** yapacağınız işlerde, ilâhî vahyi rehber edinip, karar vermek yerine; medyu mluk, astroloji, **fal okları** (5. *Mâide*: 3) gibi bâtil inançlarla hayatınızı yönlendirmeniz size yasaklanmıştır.

İşte bütün bunlar, **şeytan işi** iğrenç birer pislikten başka bir şey değildir! **O hâlde, bunlardan uzak durun ki, dünya ve âhirette kurtuluşa eresiniz!**

Bunların haram kılınma hikmetine gelince:

91. Şeytan, içki ve kumar yoluyla aranızda kin ve düşmanlık sokmaya, sizi Allah'ı anmaktan ve namazdan alıkoymaya çalışır. Öyleyse, hâlâ bunlardan vazgeçmeyecek misiniz?

O güne kadar içki müptelâsı olan insanlar, bu

ayeti duyar duymaz, ellerindeki atıyor, Allah'ın "Artık vazgeçmeyecek misiniz?" sorusuna cevap olarak, göklere "Vazgeçtik ya Rab, vazgeçtik ya Rab!" nidâları yükseliyordu.

İşte bu örnek toplumun yetişmesi için:

92. Ey iman edenler! Allah'a ve Elçisine itaat edin, Allah'ın Kitabına ve bu Kitabın pratik hayata uygulanmasında mükemmel bir örnek olan Peygamberin sünnetine sımsıkı sarılın! Kötülere ve kötülöklere karşı son derece dikkatli ve **uyanık olun! Eğer** itaatten **yüz çevirecek olursanız** şunu iyi **bilin ki,** İslâm'dan uzaklaşmakla sadece kendinize zarar vermiş olursunuz, zira **Elçimizin görevi** sizi zorla Müslüman yapmak değil, yalnızca Allah'ın emirlerini **apaçık tebliğ etmektir** ve o görevine devam edecektir.

Peki, bu ayetler gönderilmeden önce yenilip içilenler ne olacak?

93. Daha önce iman edip doğru ve yararlı işler yapanlara, günaha girmekten titizlikle

sakındıkları ve bundan böyle aynı kararlılıkla iman edip güzel davranışlar gösterdikleri sürece, önceden yiyip içtikleri şeylerden dolayı bir günah yoktur. Yeter ki, herhangi bir yiyecek veya içeceğin yasaklığını bildiren ilâhî hükmü öğrendikten sonra, yine kötülüklerden korunmaya devam etsinler, yeni tanıştıkları her ayete yeniden iman etsinler ve sonra da, ömürlerinin sonuna kadar fenâlığın her çeşidinden kaçınarak ellerinden geldiğince iyilik yapmaya devam etsinler.

Hiç kuşkusuz Allah, güzel davrananları sever.

Ve kimlerin bu sevgiye lâayık olduğunu sizlere de göstermek üzere, kullarını imtihan eder:

94. Ey iman edenler! Allah, ellerinizin ve mızraklarınızın ulaşabileceği ve kolayca avlayabileceğiniz birtakım av hayvanlarını, hac esnasında ayağınıza kadar getirerek bunlarla sizi mutlaka deneyecektir ki, Allah'tan başka hiç

kimse kendisini **görmediği hâlde O'na saygı duyanları böylece ortaya çıkarırsın**. Şu hâlde, sakın tutkularınıza yenik düşüp de Allah'ın kanunlarını çiğnemeyin, zira;

Bütün bunlardan sonra, her kim Allah'ın çizdiği sınırları aşacak olursa, onun için can yakıcı bir azap vardır!

Allah, zararı açıkça bilinen içki, kumar, cinâyet ve benzeri kötülükleri yasakladığı gibi, ilk bakışta hikmetini anlayamayacağınız birtakım emir ve yasaklarla da sizi imtihân edecektir:

95. Ey iman edenler! Hac veya umre ibâdetini yerine getirmek üzere **ihrama girdiğiniz zaman**, zararından korunmak amacıyla öldürdüğünüz hayvanlar hariç, karada yaşayan hiçbir **av hayvanını öldürmeyin**. Bir de, ihramlı olmasanız bile, Mekke'nin harem bölgesinde avlanmayın. Fakat başkasının —sizin talimatınız olmaksızın— avladığı hayvanın etinden yiyebilirsiniz. Denizde, gölde, ırmakta avlanmak ise,

her durumda helâldir.

İçinizden her kim böyle bir hayvanı kasten öldürürse, bunun cezası, aranızdan iki âdil hakemin vereceği karara göre;

1. Öldürdüğü hayvana denk olabilecek deve, sığır, koyun, keçi gibi bir hayvanı kurban edilmek üzere Kâbe'ye göndermek,

2. Ya da, yine o hakemlerin belirleyeceği sayıda fakiri doyurmak,

3. Yâhut buna denk gün oruç tutmak sûretiyle, günahına kefâret ödemektir. Yani, doyurması gereken her bir yoksula verilecek miktar karşılığında bir gün oruç tutmalıdır. İşte, harem bölge sınırlarında veya ihramlıyken av hayvanı öldüren kişi, bu fidyelerden birini ödemelidir. **Ta ki, yaptı ığı bu çirkin işin cezasını çekmiş olsun.**

Bununla birlikte, **Allah geçmişte** olup bitenleri **affetmiştir. Fakat her kim** günaha dalarak İslâm

dışı hayat tarzına geri **dönerse, Allah da onu** hem dünyada, hem de âhirette **cezalandıracaktır!** Unutmayın; **Allah,** mutlak üstünlük ve **kudret sahibidir,** sonsuz şefkat ve merhametine rağmen, inkâr ve isyankârlığın **cezasını verendir!**

Gerçi ihramlıya, avlanmanın her çeşidi haram kılınmış değildir.

96. Hem sizin gibi yerleşik hayat yaşayanların, **hem de** göçebe hayatı yaşayan gezginlerin ve **yolcuların faydalanması için, denizde** ve dere, ırmak, göl gibi temiz sularda **avlanmak ve** dalgaların kıyıya sürükledikleri dahil olmak üzere, her çeşit deniz ürününü **yemek, size —hac sırasında ihramlıyken bile— helâl kılınmıştır.** **Fakat ihramda olduğunuz sürece, yalnızca kara avı yapmanız size yasaklanmıştır. O hâlde,** hepinizin eninde sonunda gelip **huzurunda toplanacağı Allah'tan** gelen prensiplere sınıksız sarılarak, kötülüğün her çeşidinden titizlikle **sakının!**

Peki, Mekke’de avlanma yasağ ının ne hikmeti, ne faydası olabilir?

97. Allah Kâbe’yi, yani o Kutsal Evi, insanlığ ın ekonomik, siyâsî, kültürel, ahlâkî yönlerden kalkınması ve ilerlemesi için önemli bir merkez kılmıştır. Aynı şekilde, savaşmanın yasaklandığı **kutsal ayları**, hacıların, Kâbe’de kurban etmek üzere yanlarında getirdikleri **kurbanlıkları** ve hac dışında, Allah’a adandıklarının bir belirtisi olarak boyunlarına işâretler takılarak **süslenen kurbanlıkları da** Allah’a kulluğ u temsil eden birer sembol kılmıştır. Bütün bunlar, **Allah’ın göklerde ve yerde olup biten her şeyi bildiğ ini ve O’nun her konuda en mükemmel bilgiye sahip olduğunu anlamamız için** ortaya konan birer işâret, birer semboldür.

98. Unutmayın; Allah’ın cezalandırması çetindir, bununla birlikte, O’nun affı ve merhameti de sınırsızdır.

Ey insanlar! İşte bunlar, Rabb'inizin buyruklarıdır. Artık dileyen iman etsin, dil eyen inkâr! Unutmayın ki;

99. Peygamberin görevi, ancak bu hakîkati size tebliğ etmektir. Açıkta yaptığınız ve gizlediğiniz her şeyi bilen ise, yalnızca Allah'tır.

100. O hâlde, ey Müslüman! İnsanın iradesine ve sorumluluk duygusuna seslenerek **de ki:** “Ey insan; **kötü ve zararlı şeylerle iyi ve faydalı şeyler** asla **bir olmaz, kötü olanların bir çoğu** **senin hoşuna gitse bile!** Örneğin, zehirli mantar güzel görünümlü ve lezzetli, fakat aynı zamanda öldürücüdür. Demek ki, her hoşuna giden şey mutlaka faydalı ve helâl olmadığı gibi, her hoşlanmadığın şey zararlı ve haram değildir. Bu yüzden o, her şeyi bilen Yaratıcı'nın rehberliğine muhtaçtır.

Öyleyse ey akıl ve sağduyu sahipleri, Allah'tan gelen emirlere sınıksız sarılarak

kötülüklerden titizlikle **sakının ki, kurtuluşa erebilirsiniz!**

Fakat kötülüklerden sakınayım derken, aşırı vesvese ve evhamlara da kapılmayın:

101. Ey iman edenler! Size cevabı verildiği t a k d i r d e , altından kalkamayacağınız yükümlülükler getirerek, sıkıntıya düşüp **üzülmenize sebep olabilecek sorular sormayın. Kur'an indirildiğinde bunları sorarsanız,** onun tarafında n **size** gerekli ve yeterli **açıklama yapılacaktır. Allah** bir konu hakkında herhangi bir açıklama yapmamışsa, **onu** unutmuş veya gözden kaçırmış olduğundan d eğil, bilakis, dinini kolaylaştırmak ve böylece sizi rahmet ve merhametine ulaştırmak için bazı konularda sizleri **affetmiştir.** Unutmayın ki, **Allah çok bağışlayıcı, çok şefkatlidir.**

Öyleyse, Allah'ın size açıkça bildirdiği kadarını gücünüz yettiğince yapmaya çalışın, yersiz zorlamalarla hayalî haramlar ve farzlar icat etmeye

kalkmayın. Nitekim;

102. Sizden önce de bazı insanlar bu tür sorular sormuş (2. Bakara: 67-71 ve 57. Hadid: 27) **ve sonuçta, Allah'ın bütün hükümlerini inkâr eder duruma gelmişlerdi.** Din âlimleri, kılı kırk yararcasına ortaya koydukları kurallarla, insanların yükümlülüklerini gereksiz yere ağırlaştırmışlardı. Öyle ki, dînî hükümler, zamanla uzmanların bile içinden çıkamadığı karmakarışık sorunlar yumağı hâline gelmiş ve bu da, halkın ve yöneticilerin Allah'ın kanunlarından büsbütün uzaklaşarak inkârcı sistemlerin kucağına düşmesine yol açmıştı.

İşte, böyle bir anlayışın ürünü olarak uydurulan haramlardan çarpıcı bir örnek:

103. Allah, İslâm öncesinde putperestlerin, Allah'ın helâl kıldığı bazı hayvanları birtakım bâtil inançlar ve saçma geleneklerle **bahîra, sâibe, vasîle ve hâm** diye nitelendirip kutsal ilan ederek bu hayvanların etinden, sütünden, sırtından, vs.

kendilerini mahrum bırakmalarını **emretmiş değildir. Tam aksine, bu kâfirler, Allah adına yalanlar uyduruyorlar. Çünkü onların çoğu, akıllarını kullanmazlar.**

Câhiliye döneminde Araplar, s onuncusu erkek olmak üzere beş kez doğum yapan deveye bahira; tutulduğu bir hastalıktan kurtulan kimsenin putlara adadığı deveye saibe derlerdi ki, artık hiç kimse bunlara ne binebilir, ne kesebilir, ne de sütünü sağabilirdi.

Koyun dişi doğurursa kendilerinin, erkek doğurursa tanrılarının olurdu. Şâyet ikisini birden doğurursa, dışiden dolayı erkeği de kurban etmezlerdi ki, buna da vasile derlerdi.

Bir de, kendisinden on kez döl alınan erkek deveye hâm derlerdi ki, bunun sırtına binmeyi haram sayar ve istediği yerde serbestçe otlamasına izin verirlerdi.

İşte bu kâfirler, en büyük nîmetlerden biri olan düşünemilmeyi o derece ihmal etmişlerdir ki:

104. Onlara, “Şu saçma sapan gelenekleri bırakın da, Allah’ın indirdiği mükemmel inanç sistemine ve bu sistemin biricik kaynağı olan Kur’an’ın pratik hayata aktarılmasında en güzel örnek olan Elçisine gelin!” denildiği zaman:

“Atalarımızdan gördüğümüz töre, gelenek ve ideolojiler bizim için yeterlidir!” derler. Peki, ataları hiçbir şey bilmeyen ve doğru yoldan sapmış kimseler olsa da mı onları körü körüne taklit edecekler?

Peki, şu hâlde ne yapmalı?

105. Ey iman edenler! Siz bu zulüm düzenini değiştirmek istiyorsanız, o zâlimlerle uğraşayım derken kendinizi, ailenizi ve toplumunuzu ihmal etmeyin! Öncelikle **kendinizi düzeltmeye bakın!** O zaman hiç korkmayın; **siz doğru yolda olduğunuz sürece, sapıklığa düşen hiç kimse size zarar veremeyecektir.** Unutmayın ki, **hepiniz eninde sonunda Allah’ın huzuruna varacaksınız.** İşte o zaman Allah, tüm

yaptıklarınızı size bildirecek ve hak ettiğiniz ceza veya mükâfâtı kesinlikle verecektir.

İşte, aranızda adâleti gerçekleştirerek düzelmeyi sağlayacak temel bir hukuk ilkesi:

106. Ey iman edenler! İçinizden birine ölüm gelir de vasiyette bulunmak isterse, vasiyetin içerik ve şartlarını belgelendirmek üzere, aranızdan Müslüman ve âdil iki kişiyi şâhit tutsun.

Ama eğer memleketinizden uzak **diyarlara yolculuk ederken ölüm döşeğine düşer** de tanıdık şâhit bulmakta güçlük çekerseniz, o zaman **sizin** toplumunuzdan **olmayan iki yabancı şâhit** de yeterli olur.

Eğer bu şâhitlerin adâletinden şüpheye düşerseniz, dürüstlük ve insaf duygularının genellikle daha canlı olduğu herhangi bir **namazın ardından** bu **iki kişiyi**, Müslümanların huzurunda şâhitlik etmeleri için câmide **alıkoyun. Sonra her ikisi de, Allah'ın adıyla şöyle**

yemin etsinler:

“Dost ve yakınlarımızın çıkarları söz konusu olsa bile, bu vasiyete ihânet etmeyeceğimize ve Allah için yapmış olduğumuz bu şâhitliği gizlemeyeceğimize yemin ederiz; aksi takdirde, büyük bir günah işlemiş olacağımızı ve Allah katında cezasını çekeceğimizi kabul ediyoruz!” Böylece vasiyet konusunda, şâhitlerin bu yeminli beyânı esas alınır. Aksini iddia edenin, iddiasını delil ile ispatlaması gerekir.

107. Şâyet daha sonra yeni delillerin ortaya çıkmasıyla **bu şâhitlerin** yalan söyledikleri veya vasiyet edilen mallardan bir kısmına el koyarak **günah işledikleri anlaşılırsa**, onların şâhitlikleri iptal edilir. Artık delil getirmek zorunda olan taraf, kendileridir. Bu durumda, şâhitler yüzünden **hakları çiğnenen** mirasçılar arasından ölüye **en yakın olan iki kişi**, o yalancı şâhitlerin yerine geçer ve **“Andolsun ki, bizim şâhitliğimiz bu iki kişinin şâhitliğinden daha doğrudur**

ve biz, kimsenin hakkını çiğnemiş değiliz; aksi takdirde, zâlimlerden olduğumuzu ve Allah katında cezasını çekeceğimizi **kabul ediyoruz!” diye Allah’a yemin ederler.** Önceki iki şâhit, kendi iddialarını ispat etmedikleri takdirde, ölüye yakın olan bu mirasçıların yeminine göre hüküm verilir.

108. İ ş t e , insanların **dürüstçe şâhitlik yapmalarını, yâhut** şâhitlik yaparken bu kadar ağır **yemin ettikten sonra, yeminlerin** yalan olduğu anlaşılarak **geri çevrilmesinden** ve dolayısıyla, yalancı durumuna düşüp rezil olmaktan **korkmalarını** ve hiç değilse bu sayede doğru söylemelerini **sağlayacak en uygun çözüm yolu budur.** Zira böyle kesin yemin edenler, yalanları ortaya çıkar da rezil olurlar endişesiyle yalan söylemeye cesaret edemezler.

○ hâlde, **Allah’tan** gelen bu hükümleri çiğnemekten **sakının ve** emirlerini can kulağıyla **dinleyin!** Unutmayın ki **Allah,** bile bile **günah işleyen bir toplumu doğru yola** iletmez.

Evet, Allah’a karşı gelmekten sakının, zira öyle bir Gün gelecek ki:

109. O Gün Allah, bütün Peygamberleri toplayacak ve “İnsanlar sizin çağrınıza nasıl cevap verdiler?” diye soracak. Onlar ise, ümmetleri adına şefaet etmek şöyle dursun, “Ya Rab, senin sonsuz ilminin yanında bizim hiçbir bilgimiz yoktur; biz yalnızca, hayatta olduğumuz sürece çağrımıza verilen cevabı —onu da ancak yüzeysel olarak— biliyoruz; tüm gizlilikleri hakkıyla bilen, ancak Sensin!” diyecekler.

110. İşte o zaman Allah, şöyle buyuracak:

“Ey Meryem oğlu İsa! Sana ve annene bağışlamış olduğum nîmetlerimi hatırla: Hani seni vahiy ve ilham meleği Kutsal Ruh Cebrail ile desteklemiştim; bu sayede, tıpkı yetişkinlik çağında olduğu gibi, beşikte minicik bir bebek iken de insanlarla konuşmuştun.”

“Hani sana bütün vahiylerin özü ve esası olan Kitabı, kitap bilgisini pratik hayata uygulama

yeteneği olan hikmeti ve Tevrat ile İncil'i öğretmiştim."

"Hani Benim iznimle çamurdan kuş şeklinde bir şey yapıyordun da, ona üfler üflemez, yine Benim iznimle o çamur canlanıyor ve bir kuş olup uçuyordu."

"Hani benim iznimle körleri ve cüzzamlıları iyileştiriyor, yine Benim iznimle ölüleri diriltip kabirlerinden ıkartıyordun."

"İşte böylece sen, İsrail Oğulları'na apaçık mûcizeler göstermiştin de, içlerinden inkâr edenler, "Bu, apaçık bir sihirden başka bir şey değildir!" dediklerinde, seni onların hâince tuzaklarından kurtarmıştim."

III. Hani havârîlere, senin aracılığınla, "Bana ve Elime iman edin!" diye vahyetmiştim. Bunun üzerine onlar, "Evet, iman ettik! şâhit ol ya Rab; bizler yalnızca Sana boyun eğen ve ancak Senin hükümlerine teslim olan kimseleriz!" demişlerdi.

112. Hani havârîler, “Ey Me ryem oğlu İsa! Acaba Rabb’in, bize gökten bir sofrayı indirebilir mi? Ya n i böyle bir mûcize göndermek, Rabb’imizin hikmet ve irâdesine uygun düşer mi, ne dersin?” diye sormuşlardı. İsa, “Eğer gerçekten inanıyorsanız, Allah’ın kudreti ve benim Peygamberliğim hakkında şüphe anlamına gelebilecek bu tür konuşmalardan sakının!” cevabını vermişti.

113. Onlar “Ama bizim kötü bir niyetimiz yok, b i z sadece istiyoruz ki, ondan yiyelim, kalplerimiz tam bir imanla huzura ersin, bize doğru söylediğini kesin olarak bilelim ve onun sayesinde, hakîkatin şâhitleri olalım!” demişlerdi.

114. Bunun üzerine Meryem oğlu İsa, “Ey Rabb’imiz, ey y ü c e Allah’ımız!” diye yalvardı, “Bize gökten öyle bir sofrayı indir ki, geçmiş ve gelecek bütün nesillerimiz için kutlanacak bir bayram ve senin tarafından bize bahşedilmiş bir mûcize olsun. Ve

göndereceğın bu ilâhî sofra ile **bizi** besleyip rızıklandır; zira sen, rızık verenlerin en hayırlısısın.”

115. Allah da buyurdu ki: “Ben onu size göndermesine gönderirim fakat bundan sonra içinizden kim benim ayetlerimi inkâr ederse, dünyada hiç bir kimseye etmeyeceğim bir şekilde ona azap edeceğim!”

Bu hatırlatmaları yaptıktan sonra, Hesap Gününe yeniden dönelim:

116. Allah, İsa Mesih’i ilâhlaştıranları azarlamak üzere, ona soracak: “Ey Meryem oğlu İsa! Sen mi şu insanlara, ‘Allah’ın yanı sıra, beni ve annemi de tanrılar edinin’ dedin? Çünkü sen onların arasından ayrıldıktan sonra, bir kısmı senin “Tanrı” veya “Tanrının oğlu” old uğunu, bir kısmı da annen Meryem’in Tanrının annesi olduğunu iddia ederek ikinizi de tanrılaştırdılar. Bunu onlara sen mi söyledin?” Bunun üzerine İsa,

“Hâşâ, seni tenzih ederim yâ Rab!” diyecek, “Hakkım olmayan şeyi söylemek benim ne haddime! Şâyet ben böyle bir şey söylemiş olsaydım, Sen onu zaten bilirdin. Zira Sen benim içimden geçenleri dahî bilirsin, oysa ben Senin zatında olanı, senin bildiklerini, söylediğin ve yarattığın, varetteğin ve yok ettiğin, verdiğin ve aldığın her şeydeki hikmeti bilemem. Kuşkusuz, hiç kimsenin bilemeyeceği gizlilikleri olarak eksiksiz bilen, yalnızca Sensin.”

117. “Ben onlara, ancak Senin bana söylememi emrettiğin şeyleri söyledim: “Benim de Rabb'im, sizin de Rabb'iniz olan Allah'a kulluk edin!” dedim. İçlerinde bulunduğum sürece, yaptıklarına bizzat şâhit idim. Bu süre içerisinde olup bitenlere şâhitlik edebilirim. Fakat Sen beni vefat ettirdikten sonra, o dönem görevime son verip onların arasından beni ayırdıktan sonra artık onlar üzerinde tek gözetleyici Sendin. Doğrusu Sen, her an her şeye şâhitsin.”

118. “Şâyet onlara azap edersen, şüphesiz onlar, b u cezayı hak etmiş olsalar bile, Senin affına muhtaç âciz kullarıdır ve eğer onları bağışlarsan, şüphesiz merhamet ve hikmetinle bunu yapmaya da kadersin. Zira S e n , sonsuz kudret ve hikmet sahibisin.”

119. Son olarak Allah şöyle buyuracak: “İşte b u gün, sözlerine bağlı kalanlara sadakatlerinin fayda vereceği Gündür: Ağaçlarının altından ırmaklar çağıldayan ve sonsuza dek içerisinde yaşayacakları cennet bahçeleri onların olacaktır. Tüm bunların da ötesinde, Allah onlardan razı olmuş, onlar da Allah’tan razı olmuşlardır. İşte e n büyük başarı, en büyük kurtuluş budur.”

Öyleyse, mutlu sona ulaşmak için bilin ve unutmayın ki:

120. Göklerin, yerin ve bunl arın içerisinde bulunan her şeyin hükümranlığı yalnızca Allah’a aittir ve O’nun her şeye gücü yeter.